GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 201 — Duminecă, 13 (25) Septemvre. — 1887.

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de Lunĭ diarulŭ nu va apăré până Marțĭ séra.

Brașovŭ, 12 Septemvre 1887.

Potŭ sĕ strige adversarii noștri câtŭ vorŭ voi în contra nóstră a Românilorŭ, că nu suntemŭ destulŭ de patrioțĭ și lealĭ, fiindcă nu mai vremŭ sĕ figurămŭ și de aci înainte în secululŭ civilisațiunii ca códă toporului unguresců; potŭ sĕ se sbuciume câtŭ le va place, fiind că bine vĕdŭ că ideile maghiarismului lorŭ șuchiatŭ nu se potŭ lipi nicĭdecum de noi: căcĭ în cele din urmă nu lătrăturile și svêrcolirile de felulŭ acesta hotărăscŭ, ci faptele.

Romănulŭ a sciutŭ sĕ-șĭ dovedéscă întotdéuna virtuțile sale cetățenescĭ nu prin declamărĭ bombastice, nu prin demonstrațiunĭ lărmuitóre, nu prin pompă deșértă esterióră, cu costumurĭ teatrale și cu cavalcade de carnevalŭ, ci prin aceea că, fără a mai face sfară în țéră, șĭ-a împlinitŭ cu virtute adevĕratŭ romană datoriile sale și a statŭ la postulŭ sĕu cu credință și perseveranță demnă de admiratŭ

Cu fapte vorbesce și astădĭ asupritulŭ nostru poporŭ, pe când adversarii lui facŭ paradă cu multă îngâmfare și cu efecte teatrale împrejurulŭ Maiestății Sale.

Scopulŭ pentru care a venitŭ Maiestatea Sa în Ardealŭ a fostŭ sĕ asiste la manevrele armatei imperiale. Aceste manevre s'au terminatŭ Mercurĭ în 9 (21) Septemvre.

Nu scimŭ, cum va fi fostŭ mulțămitŭ Maiestatea Sa de parada de primire ce i-au făcut'o magnații și slujbașii ungurescĭ în Deva și în Clușiu; dér vedemŭ că asupra resultatului manevrelorŭ monarchulŭ nostru s'a esprimatŭ cu cea mai mare laudă și recunoscință.

Vorbescŭ dér aci faptele ostașilorŭ din cele două corpurĭ de armată, carĭ au manevratŭ pe Câmpulŭ pânei înaintea Maiestății Sale.

In diua de 21 Septemvre n. Maiestatea Sa, adunându pe înălțimea din sudostulŭ Simeriei pe toțĭ generalii, pe comandanții de sine-stătătorĭ, pe arbitrii, pe oficerii din statulŭ majorŭ generalŭ etc., le adresă următórele cuvinte:

„Domnilorŭ! Putemŭ privi toțĭ cu bucuriă „îndĕrĕtŭ la cele trei dile de manevre espirate și „e o mulțămire pentru mine, că potŭ lăuda re„sultatele peste totŭ favorabile, ce le-am obser„vatŭ pretutindenea...

„...Prestațiunile ambelorŭ corpurĭ m'au mul„țămitŭ în gradŭ înaltŭ. Aspectulŭ, ținuta, pres„tațiunile în marșŭ pe terenŭ greu, purtarea în „luptă atâtŭ la înaintare, câtŭ și la retragere au „fostŭ de totŭ strălucite.

„*Cu astfelŭ de trupe*, care în terenŭ esercéză „atâtŭ de bine — dicŭ espresŭ esercéză — care „suntŭ în astfelŭ de modŭ în mâna comandan„ților lorŭ, *se póte esecuta orĭ și ce;* trebue sĕ „amintescŭ mai alesŭ cu laudă *infanteria* pentru „prestațiunile ei escelente dovedite de astădată „cu totulŭ deosebitŭ; și asupra cavaleriei mĕ „potŭ esprima numai cu laudă; totŭ așa activi„tății artileriei îi potŭ esprima numai cuvinte de „laudă“.

De altă parte Archiducele Albrecht în ordinulŭ de di către óste datŭ în aceeașĭ di arată, că Maiestatea Sa e mulțămitŭ în gradŭ înaltŭ de resultatulŭ manevrelorŭ, a cărorŭ esecutare a fostŭ cu desĕvêrșire corectă; trupele suntŭ bine deprinse pentru marșurĭ și lupte, ordinea, disciplina și ținuta feciorilorŭ au doveditŭ, că suntŭ vênjoșĭ și pĕtrunșĭ de unŭ spiritŭ bunŭ.

In fine rapórtele foilorŭ suntŭ pline de laudă la adresa trupelorŭ. Chiarŭ honvedii au avutŭ o ținută admirabilă și au doveditŭ o escelentă disciplină în focŭ. „*Unŭ mai bunŭ materialŭ, decâtŭ aceste două corpurĭ (7 și 12) nu are întréga monarchiă*,“ dicŭ raportorii diarelor oficióse.

Cetindŭ unŭ străinŭ aceste distincțiunĭ și rapórturile pline de laudă din foile ungurescĭ, ar puté fi sedusŭ a crede, că aci e vorba numai de ostașĭ ungurĭ, precum în tóte celelalte numai de Ungurĭ e vorba.

S'ar înșela cumplitŭ celŭ ce ar crede asemenea lucrurĭ. In realitate cele două corpurĭ de armată, care au manevratŭ în romanticulŭ ținutŭ alŭ Huniadórei, suntŭ corpulŭ din Ardélŭ și corpulŭ din Bănatŭ, ai cărorŭ ostașĭ în precumpĕnitóre maioritate suntŭ Românĭ, neesceptionând nicĭ honvedimea.

Aceștĭ feciorĭ „vênjoșĭ și cu spiritŭ bunŭ“ suntŭ fii poporului românŭ, ai acelui poporŭ, care șĭ-a vĕrsatŭ sângele cu atâta gloriă pe câmpurile de luptă pentru apĕrarea monarchiei, ai acelui poporŭ, care e hulitŭ și batjocoritŭ, care e prigonitŭ și maltratatŭ de cei dela putere, și pe care guvernulŭ unguresců nu s'a sfiitŭ a lŭ declara chiar înaintea monarchului ca poporŭ cu elemente agitatóre și cu nisuințe nepatriotice și neleale.

Acești feciorĭ „vênjoșĭ și cu spiritŭ bunŭ“ suntŭ fii acelorŭ bravĭ ostașĭ, carĭ sub conducerea Archiducelui Albrecht au câștigatŭ cununi de laurĭ la Custozza; suntŭ acei nenfrânțĭ rĕsboinicĭ, cu carĭ le-a succesŭ în cele din urmă comandanților armatei a sugruma și rĕscóla din Bosnia.

Acestea suntŭ fapte, înaintea cărora pierŭ tóte vorbele umflate și îngâmfate ale adversarilorŭ nostri, fapte de care se sdrobescŭ tóte calumniile, cu care adversarii poporului românŭ necurmatŭ dér înzadarŭ se încércă sĕ-lŭ înegréscă.

Consciu poporulŭ românŭ de puterea și valórea sa, va lupta mereu și necurmatŭ pentru recâștigarea drepturilorŭ sale, căcĭ totdéuna dreptatea, ér nu calumnia învinge.

Intelnirĭ diplomatice.

Ambasadorulŭ germanŭ din Constantinopolŭ, d-lŭ de Radovitz, ducêndu-se din Berlinŭ la postulŭ sĕu, a făcutŭ unŭ ocolŭ mergêndŭ în München, ca sĕ se'ntélnéscă și sĕ confere cu d-lŭ de Nelidof, ambasadorulŭ rusŭ pe lângă Pórtă, care se află de presentŭ în capitala Bavariei. „N. Fr. Presse« dice, că trebue sĕ fi fostŭ ceva importantŭ, ce a făcutŭ pe d-lŭ de Radovitz sĕ ocoléscă pe la München, și décă ținemŭ sémă de scirea, că se așteptă în curêndŭ la Friedrichsruhe pe contele Șuvalov, atuncĭ putemŭ dice, că aceste călĕtorii diplomatice stau în legătură cu visita contelui Kalnoky la prințulŭ Bismarck. Cei din Berlinŭ suntŭ chiar convinșĭ, că tema esențială a conversațiunei între Bismarck și Kalnoky a fostŭ cestiunea bulgară. La ce resultatŭ au ajunsŭ aceste conversațiunĭ, până acum nu se observă nimicŭ; dér caracteristicŭ pentru situațiune e accentuarea foilorŭ oficióse berlinese, că o intélnire între Impĕratulŭ germanŭ și între Țarulŭ nicĭ n'a fostŭ intenționată și nicĭ nu e vorba sĕ fiă mai târdiu o astfelŭ de intélnire.

Ungurii și România.

„Rĕsboiulŭ“ din Bucurescĭ dela 9 Septemvre publică articululŭ ce l'a semnalatŭ în numĕrulŭ sĕu dela 8 Septemvre, alŭ cărui articulŭ de fondŭ l'amŭ reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre. Ĕtă ce scrie între altele:

Noi nu punemŭ cea mai mică piedecă aducerii în România a oricăreĭ scrierĭ a lorŭ, fiă în limba maghiară, fiă în alta, — fiă cărțĭ bisericescĭ, de scólă séu altele, fiă diare; pe când dênșii retragŭ debitulŭ poștalŭ orĭcărui diarŭ românŭ, care cutéză măcarŭ a desaproba apucăturile vreunui szolgabiro (sub-prefectŭ). Câtŭ privesce însĕ cărțile de ver-ce natură, fiă câtŭ de inofensive, ele suntŭ urmărite ca nisce proclamațiunĭ revoluționare, și vai de acela la care se descopere vre-o carte séu broșură română, tipărită la noi. Nu de multŭ unŭ bietŭ colportorŭ cu nisce cărțĭ romănescĭ cu totulŭ inofensive, care nu conținéu decâtŭ istorióre séu basme, — fŭ prinsŭ într'o localitate de lângă Brașovŭ de către o autoritate maghiară; — imediatŭ i s'au confiscatŭ nu numai cărțile ce le avea, dér și banii ce se găséu asupra lui, și după unŭ tratamentŭ din cele mai brutale d'abia i s'a datŭ drumulŭ pentru a se puté întórce în țéră la noi, se înțelege cerșindŭ, căcĭ rĕmăsese despoiatŭ de orĭce mijlocŭ de către „nobilii“ noștri vecinĭ.

Acum o lună de dile, d. B., unŭ comerciantŭ distinsŭ din Bucurescĭ, trecea hotarele prin Orșova, și fiindŭ invitatŭ de către agenții ungurĭ d'a deschide o geantă de mână, ei observă nisce gazete, între care era și diarulŭ nostru. D'odată șése mânĭ ungurescĭ s'au întinsŭ spre elŭ cu strigătele: Aha! Asta este Rĕsboiulŭ! Și smulgêndu-lŭ din geantă fŭ confiscatŭ; negreșitŭ spre a-lŭ înainta guvernului centralŭ din Budapesta ca unŭ felŭ de trofeu séu ceva fórte periculosŭ existenții statului sfântului Stefanŭ.... Săracă țéră unguréscă, vai de tine décă ai ajunsŭ a te înspăimênta de o foiță modestă ca a nóstră, retrăgându-i debitulŭ poștalŭ, întărindŭ paza hotarelorŭ și dândŭ poruncĭ speciale, ca nu cumva sĕ treacă diarulŭ nostru în vre-o localitate d'acolo! Noi cu tóte astea, după cum amŭ disŭ mai susŭ, lăsămŭ sĕ trécă din Ungaria în România, pe la orĭ-ce punctŭ și prin orĭ-ce mijlocŭ, tóte scrierile lorŭ fără esceptiă, fiă chiar câtŭ de injurióse la adresa Românilorŭ.

Nicĭ unŭ Românŭ nu se duce în țéra unguréscă nicĭ ca sĕ solicite vre-o slujbă, nicĭ ca sĕ se stabiléscă acolo ca comerciantŭ séu industriașŭ, pe când „nobilii« noștri vecinĭ vinŭ dilnicŭ la noi, cei din clasele muncitóre intrândŭ la stăpânŭ séu lucrândŭ pe la diferițĭ meseriașĭ, ér ceilalțĭ găsindŭ ocupații séu atacerĭ și stabilindu-se în țéra, pe care o urăscŭ așa de multŭ. — Astfelŭ putemŭ găsi adĭ în România, pe lângă vre-o 20,000 supușĭ ungurĭ aparținêndŭ claselorŭ de josŭ, încă câte-va mii de Maghiarĭ meseriașĭ, industriașĭ, comercianțĭ, dascalĭ, inginerĭ, architecțĭ, doctorĭ etc. Cu tóte astea totŭ noi suntemŭ taxațĭ de netoleranțĭ ba și ingrațĭ (?!?) față cu bunătățile pe care le avemŭ dela dênșii! Dér sĕ nu ne mirămŭ. Cu ce națiune au trăitŭ vre-odată Ungurii în bună armoniă? Pe Neamțulŭ nu-lŭ potŭ suferi; ei fugŭ și de limba lui, și de obiceiurile lui, și de îmbrăcămintea lui, și de educația lui și de tóte. Pe Slavŭ de-arŭ putea sĕ-lŭ estermineze, și nu numai pe cei carĭ simpatiséză cu Rusia, ci și pe toțĭ ceilalțĭ. Dér celŭ mai mare inimicŭ alŭ lorŭ adĭ pare că este Românulŭ, și mai cu sémă celŭ de dincóce de Carpațĭ, pentru că nu voesce cu nicĭ unŭ prețŭ sĕ recunóscă stăpânirea maghiară, cutezândŭ sĕ împiedece pe episcopulŭ ungurŭ Szasz d'a aduna orĭ unde va găsi de cuviință, în tótă întinderea României, tótă ungurimea și a-i ține discursurĭ da orĭ-ce caracterŭ, — séu în puține cuvinte: D'a proceda, ca și cum s'ar afla în vre-o localitate din centrulŭ Ungariei, unde nu se află decâtŭ numai Ungurĭ.

Multŭ timpŭ óre are sĕ mai trécă, până când vorŭ peri din creerii și din spiritulŭ lorŭ apucăturile asiatice?

SCIRILE DILEI.

Arhiducele Albrecht, însoțitŭ de măestru suprem alŭ curții fml. br. Piret și de mai mulțĭ oficerĭ de statŭ majorŭ a trecutŭ erĭ pe la gara Brașovŭ mergêndŭ la Sinaia, unde erau așteptațĭ de Regele României. Din causa ploii nu s'a făcutŭ călĕtoria până la Sinaia cu trăsurile.

—x—

De câteva dile se află aci d-lŭ asesorŭ consistorial și referentŭ alŭ senatului epitropescŭ Eugenŭ Brote, ca trimisŭ din partea ven. Consistorŭ gr. or. din Sibiiu pentru regularea și revisuirea socotelelorŭ averei bisericei gr. or. a Sf. Nicolae din suburbiulŭ Scheiu, avere care se suie la unŭ milionŭ florinĭ, aducêndŭ unŭ venitŭ de aprópe 50,000.

—x—

Parte din garnisóna din Brașovŭ s'a întorsŭ dela manevre. Infanteria a sositŭ cu trei trenurĭ separate. Cavaleria și artileria vinŭ în urmă.

—x—

Lui »Kolozsvár« 'i se comunică din Ciucŭ: »Locotenentulŭ de dorobanţĭ dela graniţă, George Bobŭ, în 12 l. c. a luatŭ cu sine mai mulţĭ ostaşĭ şi doi ingineri şi s'au apucatŭ sĕ mĕsóre teritoriulŭ. Prin mĕsurarea lorŭ au tăiatŭ $1^1/_2$ jugĕrŭ din grădina unui Sĕcui din Csügés, comitatulŭ Ciucŭ. Sĕcuiulŭ vĕdêndŭ în fine cum stă tréba, a luatŭ bâta în mână ca sĕ-şĭ apere proprietatea. Oficerulŭ cu inginerii şi cu ostaşii s'au retrasŭ ameninţândŭ pe proprietarŭ că lŭ vorŭ împuşca. Urmarea fŭ că după câteva ḑile Sĕcuiulŭ fŭ prinsŭ din ordinul locotenentului de dorobanţĭ Bobŭ de dorobanţii pichetului dela Csüges şi fŭ dusŭ la subprefectura din Moineştĭ, pentru ca sĕ fiă ascultatŭ, şi la Moineştĭ a şi rĕmasŭ până în ḑiua de astăḑĭ.

—x—

Din causa difteritei ce bântue în Blaşiu, cursurile teologice nu vorŭ începe la 1 Octomvre, ci se amână pe timpŭ nedeterminatŭ.

—x—

Inspectorii scolarĭ de cercŭ în Viena, în urma datelorŭ câştigate, au datŭ presidiului consiliului comunalŭ motivŭ de a se ocupa cu afacerea, că óre nu s'ar puté uşura încâtva trista stare, că mulţĭ copii de scólă suntŭ fórte nesuficientŭ hrăniţĭ. Magistratulŭ e învitatŭ sĕ facă unŭ raportŭ. Deocamdată »Presse" aduce chiarŭ din rapórtele conducĕtorilorŭ scólelorŭ următórele triste date: 119 scolarĭ peste totŭ n'au primitŭ mâncare la prânḑŭ, 324 mai adeseorĭ n'au primitŭ prânḑŭ, 585 în genere au fostŭ lipsiţĭ de nutrimentŭ, 266 au avutŭ la prânḑŭ numai o bucată de pâne, 184 n'au avutŭ nicĭ o mâncare caldă la prânḑŭ şi 900 au avutŭ la prânḑŭ numai pâne şi cafea orĭ legumĭ. Pe lângă acésta, numĕrulŭ lorŭ cresce multŭ érna şi la câte o singură scólă numĕrulŭ copiilorŭ carĭ din timpŭ în timpŭ suntŭ nemâncaţĭ trece peste 400.

—x—

După cum anunţă o fóiă provincială, în viitórea sesiune a dietei ungurescĭ se va presenta şi proiectulŭ de lege lucratŭ dela 1881, privitorŭ la arondarea mai multorŭ comitate. Prin acelŭ proiectŭ se crează şi unŭ nou comitatŭ, alŭ Seghedinului, la care au sĕ fiă alăturate tóte comunele cercului Csongradŭ de dincolo de Tisza.

—x—

Archiducele Albrecht a suferitŭ în Ardealŭ o pagubă. Inainte cu câteva ḑile a trimis un cal de călăriă complectŭ echipatŭ la Sebeşŭ, avêndŭ sĕ întreprindă de acolo călare o călĕtoriă de inspecţiune. Visitiului făcêndu-i-se sete pe drumŭ se oprì la o cârciumă, în care întră după ce legă calulŭ de unŭ pomŭ înaintea ei. Pe când visitiulŭ îşĭ golea paharulŭ în cârciumă, venì unŭ hoţŭ de cai — scrie »Allöld" — încălecă pe calŭ şi o sterse la sănătósa.

—x—

Ce »progrese" a făcutŭ maghiarisarea între Slovacĭ, ne arată şi următorulŭ casŭ: Unŭ »cavalerŭ« din Pesta, întreprinḑêndŭ în véra acesta o călĕtoriă în Ungaria de susŭ şi din causa unei furtunĭ întrândŭ într'o cârciumă slovacă, nu se putŭ înţelege „cavalerulŭ" ungurŭ cu Slovaculŭ din Şaros nicĭ în limba ungurésca nicĭ în cea nemţéscă — »cavalerulŭ« nu scia slovăcesce — decâtŭ în limba englezā. Aşa ne spune în „Nemzet" Alex. Szilagyi. De altmintrelea mulţĭ Slovacĭ sciu englesesce, învĕţândŭ mai bucurosŭ acéstă limbă decâtŭ pe cea ungurésca.

—x—

In congresulŭ advocaţilorŭ din Austria, ce se ţine în Graţŭ, s'a adusŭ şi s'a primitŭ propunerea, ca sĕ lucreze cu toţii la aducerea unei legĭ, care sĕ îngreunieze imigrarea juriştilorŭ din Ungaria în Austria.

—x—

Precum comunică „Ellenzek", substitutulŭ de directorŭ financiarŭ din Sibiiu, Ianos Fograscher, a ordonatŭ tuturorŭ oficielorŭ de dare subordinate, ca din „motive de unitate" sĕ priméscă pe viitorŭ numaĭ chitanţe în limba maghiară. — O nouă călcare de lege şi unŭ nou actŭ de violinţă din partea autorităţii ungurescĭ, în scopulŭ maghiarisării!

—x—

Din causa multelorŭ incendiurĭ ce obvinŭ de câtva timpŭ în ţéră, ministrulŭ ungurescŭ de interne a adresatŭ tuturorŭ municipiilorŭ o circulară, invitându-le sĕ stăruiască pentru stricta observare a prescripţiunilorŭ poliţienescĭ privitóre la focŭ.

—x—

D-lŭ Ioanŭ Ch. Atanasiu din România, inginerŭ mecanicŭ, eşitŭ din scólele din Berlinŭ şi de presentŭ inginerŭ alŭ societăţii generale de electricitate din capitala Germaniei, a fostŭ însărcinatŭ cu conducerea instalaţiunei electrice în Residenz-Teater din Berlinŭ.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de justiţiă Teofilŭ Fabiny, cu ocasiunea inspectărei mersului afacerilorŭ judiciare în mai multe părţĭ din ţéră, la tribunalulŭ din Chichinda mare a constatatŭ o restanţă neînsemnată de 20,000 — Vai şi amarŭ de împricinaţi!

—x—

D-lŭ Dr. Babeşŭ, profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescĭ şi directorŭ alŭ institutului bacteriologicŭ, a plecatŭ la Viena, ca sĕ asiste la congresulŭ medicalŭ în calitatea sa de secretarŭ alŭ acestuia.

—x—

Precum anunţă „Narodni Listy«, autorulŭ cântecului „Hei Slovane", preotulŭ evangelicŭ Sano Tomaşik a muritŭ în etate de 75 anĭ în Chyzna între Slovacĭ. „Hei Slovane" e imnulŭ naţionalŭ alŭ Slovacilorŭ din nordulŭ monarchiei nostre. Acum trei anĭ s'a serbatŭ jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ imnului şi autorulŭ lui a primitŭ, în urma unei subscripţiunĭ publice, printr'o deputaţiune unŭ darŭ onorificŭ de 2340 fl., 6 galbinĭ şi 1 napoleondor.

—x—

Suntŭ de ocupatŭ posturĭ de magistri postalĭ: In Huniădóra, comit. Hunădóra, cauţiune 600 fl., lefă anuală 840 fl., cheltuelĭ de cancelariă 110 fl., de imânuare 84 fl., şi de espediţiă 420 fl In Huedinŭ, comit. Clusiu, cauţiune 600 fl., lefă anuală 1070 fl., cheltuelĭ de cancelariă 140 fl., de imânuare 92 fl., de espediţiă 540 fl., plus tantieme 10% din veniturĭ. In Dicio-Săn-Martinŭ, comit. Târnava mică, cauţiune 600 fl., léfă anuală 1010 fl., cheltuelĭ de cancelariă 140 fl., de imânare 86 fl., tantieme 10% din veniturĭ. In Elisabetopole, com. Târnava mică, cauţiune 600 fl., lefă 1110 fl. cheltuelĭ de cancelariă 150 fl., de imânare 96 fl., de espediţiă 700 fl., tantieme 10% din veniturĭ. In Cristurul sĕcuescŭ, comit. Odorheiu, cauţiune 600 fl., lefă 830 fl., cheltuelĭ de cancelariă 110 fl., de imânare 68 fl., mai târḑiu la deschiderea căii ferate Haşfalĕu-Cristurŭ cheltuelĭ pentru cariolă până la gară şi tantieme 10% din veniturĭ. Petiţiunile se adreséză în cursŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţiunea postală şi telegrafică din Sibiiu.

Dela manevre.

Spinŭ, la 21 Septemvre 1887.

Astăḑĭ la 12 óre din ḑi s'au finitŭ manevrele din éstŭ anŭ, la carĭ a participatŭ M. S. Impĕratulŭ şi principele de corónă Rudolfŭ.

Exerciţiele avură unŭ succesŭ care a mulţumitŭ pe deplinŭ pe M. Sa. Ele s'au terminatŭ pe teritoriulŭ comunelorŭ Spinŭ, Ripaşŭ, Martinescĭ şi Geledinţiu. Marea suită a avutŭ punctŭ de privire pe vêrfulŭ délurilorŭ ce se estindŭ deasupra comunei Spinŭ, de unde se putea observa lupta în tóte părţile; la 12 şi $^1/_2$ p. m, M. Sa însoţitŭ de înalţii óspeţĭ şi de suita sa s'a scoborîtŭ la drumulŭ ţĕrei unde aşteptau trăsurile de curte spre a-i duce în Deva. M. Sa sosindŭ la trăsură, în a cărei apropiere mĕ aflamŭ şi eu, a fostŭ primitŭ c'unŭ Eljen cam rĕguşitŭ eră când s'a urcatŭ în trăsură d-lŭ Lucaciu notarulŭ de cercŭ, sta 3 paşĭ depărtare de trăsura imperială, c'unŭ tonŭ puternicŭ a strigatŭ „trăiască!" La auḑulŭ acestei strigărĭ M. Sa şĭ-a îndreptatŭ privirea într'acolo făcêndu-i semnŭ de mulţămire. La îndemnulŭ d-lui Lucaciu locuitorii comunei Spinŭ fiindŭ aprópe asemenea au strigatŭ „Trăiéscă înălţatulŭ Impĕratŭ", ér M. Sa i-a salutatŭ şi a plecatŭ la Deva.

Totŭ cu ocasiunea acésta s'a adeveritŭ proverbulŭ »Sângele apă nu se face". In drumulŭ ţĕrei unŭ băiatŭ de vre-o 5 anĭ a fostŭ călcatŭ de o trăsură ce venise dela Deva cu óspeţĭ de-ai M. Sale. D-lŭ Condă căpitanŭ de artileriă din România fiindŭ presentŭ s'a interesatŭ fórte multŭ de sănătatea nefericitului băiatŭ, însuşĭ a rugatŭ pe B-ronulŭ Schönfeld a-i da unŭ medicŭ militarŭ spre a cerceta corpulŭ băiatului. Br. Schönfeld îndată a datŭ ordinŭ unui medicŭ militarŭ, care merga spre Deva, sĕ se întórcă înderĕtŭ în Spinŭ sĕ cerceteze băiatulŭ călcatŭ de trăsură şi la casŭ periculosŭ sĕ-lŭ transporteze la Deva. Din norocire băiatului nu-i este vătămatŭ nimicŭ fiindŭ trăsura uşoră, cum afirmă medicul. La acestŭ ajutorŭ părinţii băiatului dimpreună cu ceilalţĭ ţĕranĭ mulţămescŭ d-lui deţaşatŭ romanŭ Condă astfelŭ »Dómne ţine pe Impĕratulŭ că a chiămatŭ la noi şi pe craiulŭ ţĕrii românescĭ, care şi-a arătatŭ semnŭ de iubire cătră noi«. Bieţii ómenĭ au asĕmĕnatŭ pe d-lŭ Condă cu Regele Carolŭ.

Se vorbesce tare în părţile Orăştiei, că la sosirea M. Sale la Deva au fostŭ presenţĭ Il. Sa d-lŭ Episcopŭ alŭ Lugoşului din partea preoţimei gr. cath. ér' din partea preoţimei gr. or. d-lŭ protopresbiterŭ Papiu din Deva, însoţitŭ de mai mulţĭ preoţĭ. Intre aceştia se afla şi părintele Basaraba din Romosŭ, care şi de astă dată cum ni-se asigură a trebuitŭ sĕ facă o posnă permiţêndu-şi a felicita pe Maiestatea Sa cu următórele cuvinte: »Das ist ein Terno dass ,Sie bei uns gekommen sind', adecă ,e unŭ terno că aĭ venitŭ D-ta la noi«. La acestŭ complimentŭ din norocire Maj. Sa nu a rĕspunsŭ nimicŭ. Ar fi fostŭ cu multŭ mai bine părinte sĕ fi rĕmasŭ acasă. Nu ţĭ aducĭ aminte cum te a cinstitŭ alişpanulŭ cu ocasiunea sosirei principelui de corónă la Haţegŭ, acum meritai mai multŭ, decă e dreptŭ ce afirmă cei ce au fostŭ de faţă.

In fine Maj. Sa a datŭ espresiune mulţămirei sale şi referitorŭ la locuitorii din ţinuturile, unde s'au ţinutŭ manevrele declarându-i de ómenĭ blânḑĭ şi bunĭ. A.

Ţéra Bârsei, Septemvre 1887.

Aflându-ne la începutulŭ noului anŭ de scólă, credemŭ a fi de folosŭ, ca sĕ vorbimŭ ceva la situaţiunea tinerimei nóstre dela studiu şi a părinţilorŭ carĭ au copii de scólă.

FOILETONŬ.

Scóla pseudo-istorică Eder-Hunfalvy.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung beleuchtet von Paul Hunfalvy. Wien und Teschen, Verlag der k. k. Hofbuchhandlung Karl Prochaska 1886, 8° 252 pag.

(Urmare.)

Aşa dér cuvintele: *„opus igne, autor patibulo dignus"* nu suntŭ eşite din péna censorului, ci din capetele istoricilorŭ românĭ, şi Obedenariu nĭ-a probatŭ de ajunsŭ câtŭ suntŭ dênşii de măestri şi invenţioşĭ ca din faptele cele mai clare sĕ tragă conclusiunĭ neistorice.

Ceea ce însĕ e neiertatŭ, este împrejurarea, că faimósele cuvinte: *opus igne* etc. suntŭ lăsate sĕ esiste ca fapte positive. Densuşianŭ nu se simte de locŭ obligatŭ, sĕ declare celŭ puţinŭ cu unŭ cuvêntŭ, că aceste suntŭ false, dênsulŭ se mulţămesce numai sĕ mărturiséscă, că până acum amŭ avutŭ numai simple tradiţiunĭ despre părerea luĭ Martonfi.

Dér tinerele mlădiţe ale arborelui istoricŭ românescŭ, carĭ au începutŭ sĕ publice în 1883 în Pesta operele lui Petru Maiorŭ, şi carĭ au trebuitŭ negreşitŭ sĕ cetéscă Cercetările istorice ale lui Densuşianŭ apărute în a. 1880, acele mlădiţe, ḑicŭ, se provócă la cuvintele *opus igne* etc. ca la unŭ faptŭ istoricŭ, povestindŭ generaţiunii de astăḑĭ, că şi Maiorŭ era aprópe sĕ sufere aceeaşĭ condamnare de: *Opus igne, auctor patibulo dignus,* a cărei jertfă a fostŭ nemuritorulŭ Şincai.

După aceştĭ doi istoricĭ românĭ trebue sĕ amintimŭ şi pe alŭ treilea, pe *Nicolae Bălcescu* Născutŭ în Bucurescĭ la 1819, dênsulŭ păşi încă de tînĕrŭ ca scriitorŭ istoricŭ şi scrierea sa *„Mihaiu Vitézulŭ"* se consideră ca una din cele mai bune opere istorice române. Bălcescu luă parte însemnată la mişcările politice din ţera românéscă în 1848, de aci apoi trecù în Transilvania, după ce armele rusescĭ »restabiliră ordinea« în ţéra românéscă. Dér nicĭ în Transilvania Bălcescu nu aflà terenŭ pentru activitatea sa, şi în acelaşĭ anŭ tómna se retrase de aicĭ la Parisŭ, ér în 1852 se duse pentru căutarea sănĕtăţii sale sdruncinate la Palermo, unde murì în 16 Noemvre.

Erudiţiune nu lipsesce nicĭ unuia din aceştĭ trei scriitorĭ, şi întru adevĕrŭ ei nu stau numai singurĭ. Prin urmare nu potŭ de locŭ sĕ pricepŭ, cum putŭ Xenopolŭ sĕ strige în străinătate: că Românii în 1871 în ce privesce sciinţa nu erau preparaţĭ, ca sĕ combată teoria lui Roesler.

Dér ca sĕ vedemŭ lămuritŭ de ce este cestiunea în istoriografia română, trebue sĕ premitem aicĭ ideile istoriei române după Bălcescu, ale cărui convingerĭ, ne spune Odobescu, suntŭ convingerile generalĭ naţionale ale Românilorŭ; şi apoi le vomŭ întregi cu părerile lui Petru Maiorŭ, părerĭ carĭ şcóla română, după cum afirmă Densuşianu, le consideră cu măndriă de ale sale.

Domnia romană în nordulŭ Dunărei şi anume în Dacia traiană ţinù numai dela a. 105 până la 270, aşadér numai 165 anĭ.

Domnia acesta, ce e dreptŭ, a fostŭ latină şi a latinisatŭ nu numai pe coloniştii din Dalmaţia şi din Asia mică, dér şi o parte din locuitorii Dacĭ, după cum ne probéză inscripţiunile găsite în Dacia. Insĕ domnia Romanilorŭ cuprindea numai o mică parte din apusulŭ Transilvaniei, care la nordŭ se întindea până la Moigradŭ (în fostulŭ comitatŭ alŭ Solnocului de mijlocŭ) ér la rĕsăritŭ abia atingea teritoriulŭ de astăḑĭ alŭ Sĕcuilorŭ. In Ungaria teritoriulŭ coloniilorŭ romane se întindea pe lângă marginea de apusŭ a Transilvaniei şi cuprindea Banatulŭ între riurile Mureşŭ, Tisa şi Dunăre.

O durată multŭ mai lungă avù domnia romană în sudulŭ Dunărei, în peninsula balcanică. Aicĭ întelnimŭ pe Romanĭ încă din timpulŭ rĕsboiului alŭ doilea punicŭ.

Prin întemeiarea „Romei-nouĕ", a Constantinopolului şi prin strămutarea guvernului din Roma vechiă în Roma nouă se strămută şi punctulŭ de gravitaţiune alŭ imperiului latinŭ în peninsula balcanică. Romanii stră-

Avemŭ inaintea nóstră programele scólelorŭ românesci dela Brașovŭ. Blașiu, Năsĕudŭ și Beiușŭ, carĭ ne infățișéză numai in gimnasii unŭ numĕrŭ de peste o miiă de scolari românĭ, dintre carĭ partea cea mai mare, bĭ amŭ pute ḑice aprópe două din trei părțĭ, suntŭ fii eșițĭ din opincă copii de țĕranĭ.

N'amŭ numĕratŭ între acestia mulțimea de tinerĭ românĭ, ce împopuléză scólele săsesci și unguresci din Brașovŭ, Sibiiu, Alba-Iulia, Aiudŭ, Clușiu, Bistrița, Reghinulŭ săsescŭ, Tergulŭ Murĕșului și altele, carĭ toțĭ la olaltă dau unŭ numĕrŭ de scolarĭ românĭ — eșițĭ in cea mai mare parte din poporŭ — la totŭ casulŭ destulŭ de mare, mai vĕrtosŭ in raportŭ cu sórtea nefavorabilă și miseria cu care se luptă poporulŭ nostru.

Acesta e o dovadă, că și poporulŭ nostru s'a convinsŭ, că numai cu plugulŭ, ca până acum, nu-i modŭ d'a o mai pute scóte la cale, că cu munca câmpului și modulŭ de viețuire de până acum nu numai că nu póte face nicĭ măcarŭ unŭ pasŭ inainte, dér e in periculŭ a-șĭ pierde chiar și moșióra dela părințĭ.

De aceea vedemŭ, că țĕranulŭ românŭ își trimite bucurosŭ copilulŭ la școlă la orașŭ chiarŭ și atuncĭ, când mijlócele nu i suntŭ de ajunsŭ pentru acesta; se trudesce, asudă și ostenesce, ba nu arare orĭ își dă chiar și vitele din jugŭ, numai și numai sĕ-șĭ vedă fiiulŭ ajunsŭ intr'o posițiune mai bună decâtŭ a lui.

Și este binecuvĕntată dela Dumnedeu tendința acesta, căcĭ, in adevĕrŭ, mulțĭ bărbațĭ de folosŭ pentru națiune și societatea omenéscă au eșitŭ și esŭ din sînulŭ poporului, de carĭ astăḑĭ mai alesŭ, in lupta ce o purtămŭ pentru esistența nóstră națională, avemŭ neapĕrată trebuință.

Dér, durere, esperiența de tóte ḑilele ne arată, că resultatulŭ obținutŭ pe calea studiului, pentru noi Românii mai alesŭ, in cele mai multe casurĭ nu este nicĭ pe departe corĕspunḑĕtorŭ așteptărilorŭ.

Ca sĕ nu mergemŭ mai departe, vomŭ lua numai numĕrulŭ de tinerĭ românĭ, carĭ au absolvatŭ în véra acesta și au depusŭ cu succesŭ esamenulŭ de maturitate la școlele gimnasiale din Transilvania și Ungaria. Numĕrulŭ acestora, nu ne ințelămŭ, credemŭ, decă ilŭ vomŭ socoti celŭ puținŭ la 100 de inși.

Ce se va alege din tinerii aceștia? Partea cea mai mare din ei, fiindŭ crescuțĭ din poporŭ, din părințĭ sĕracĭ, nu au mijlóce pentru a-șĭ continua studiele la școle mai inalte. Stipendii avemŭ puține și numai unŭ neînsemnatŭ numĕrŭ din ei își vorŭ pute continua studiulŭ la vre-o universitate; er restulŭ?

Restulŭ se va împărți: o parte va trece de sigurŭ in România, și aceștia apoi, decă nu de totŭ, der celŭ puținŭ in parte suntŭ perduțĭ pentru causa Românilorŭ ardelenĭ; altă parte va căuta póte sĕ se intórcă acasă la părințĭ, pentru ca sĕ-i mai țină unŭ anŭ-doi, până vorŭ apuca la mijlóce spre a-și continua studiulŭ mai departe, er cei mai mulțĭ vorŭ căuta, vrĕndŭ nevrĕndŭ, sĕ între in seminare, ca sĕ se facă preoțĭ.

Vorŭ intra póte și de aceia, carĭ nu au aplicare spre preoțiă, cărora le lipsesce aceea ce ințelegŭ teologii sub »vocațiune«, și carĭ și-au alesŭ cariera acesta numai de nevoiă, fiindŭ-că n'aveau ce face.

Câtŭ de păgubitorĭ suntŭ asemenea preoțĭ pentru binele obștescŭ alŭ poporului și alu bisericei, nu-i lipsă s'o mai spunemŭ, der ei insiși se simtŭ nefericițĭ, căcĭ, lipsițĭ de tragere de inimă, au sĕ lupte neîncetatŭ contra nenumĕratelorŭ neajunsurĭ și greutățĭ, ce așteptă pe unŭ preotŭ, și ei își consideră funcțiunea lor ca o grea povară ce de nevoiă și-a luat-o pe umerĭ. Astfelŭ de preoțĭ orĭ nu-șĭ implinescŭ consciențiosŭ datoria, neavĕndŭ tragere de inimă, orĭ devinŭ servilĭ, instrumentele altora, chiarŭ ale contrarilorŭ noștri.

Pentru nisce nefericițĭ ca aceștia era multŭ mai bine sĕ se intórcă indĕrĕtŭ la opinca din care au eșitŭ, sĕ ia córnele plugului și sĕ-și câștige pânea lorŭ cu cinste și cu omenia, păstrându-șĭ pururea curată consciința lorŭ de ómenĭ și de Românĭ, décă simtŭ că n'au chemarea a lucra pentru insuflețirea nobilă a poporului spre totŭ ce e bunŭ și folositorŭ, pentru conservarea integrității lui naționale, pentru promovarea bunăstărei lui morale și materiale, precum cere sublima chemare a unui adevĕratŭ preotŭ.

(Va urma.)

Invitare.

Despărțĕmêntulŭ IV (Sebeșŭ) alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ iși va ținea in éstŭ anŭ adunarea sa generală in opidulŭ Miercurea la 2 Octomvre a. c. st. n.

La acéstă adunare se invită cu tótă onórea toțĭ membrii Associațiunei aparținĕtorĭ acestui despărțĕmêntŭ, precum și alțĭ iubitorĭ de progresulŭ poporului românŭ.

Sebeșŭ, în 2 Septemvre 1887.

Dela direcțiunea desp. IV.

I. Piso, directorŭ. *D. Davidŭ*, secretarŭ.

Ultime scirĭ.

Viena, 23 Septemvre. — Austria nu va cere nicĭ o satisfacere guvernului românŭ în privința archiepiscopului Szasz, deórece acesta n'a avisatŭ oficialŭ guvernului austriacŭ călĕtoria sa în România și visita sa la legațiunea austriacă din Bucurescĭ.

Clușiu, 23 Septemvre. — La prânḑulŭ ce s'a datŭ erĭ, împĕratulŭ a complimentatŭ pe archiepiscopulŭ Szasz pentru activitatea sa pastorală.

Berlinŭ, 23 Septemvre. — In cercurile politice și militare se urmăresce cu óre-care îngrijire lucrările de fortificare întreprinse de Rusia la Komza.

Londra, 23 Septemvre. — Depeșile adresate din Viena și din Berlinŭ ḑiarelorŭ englese esprimă temerea despre o înțelegere ce s'ar fi stabilitŭ între Turcia și Rusia, în privința trimiterei unui locotenentŭ-generalŭ turcŭ în Bulgaria. Cu tóte astea se observă, că deslegarea cestiunei bulgare nu depinde numai de Turcia și de Rusia.

„Daily News“ socotesce, că Rusia consacră unŭ milionŭ de ruble spre a mări materialulŭ drumurilorŭ sale de fierŭ dela Sudŭ-Vestŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CLUȘIU, 24 Septemvre. — Regele a primitŭ deputațiunile ce i-au adusŭ omagii. La salutarea *Mitropolitului Mironŭ Romanulŭ* rĕspunse *Maiestatea Sa*: *Dorescŭ ca fie-care confesiune, fără deosebire de naționalitate, stândŭ departe de orĭ-ce agitațiune, sĕ se simtă una, sĕ se contopéscă în una, în fidelitate neclintită către tronŭ, în iubire către țera mamă comună.* La salutarea *Superintendentului Teutsch* rĕspunse: *Sunt convinsŭ că, după ce districtulŭ bisericescŭ evangelicŭ sub scutulŭ legilorŭ țĕrii se bucură neconturbatŭ de drepturi și de libertate atâtŭ de estinse, credincioșii suntŭ conscii de datoriile lorŭ către acéstă țeră.* Cu deosebire dorescŭ, ca *întréga poporațiune, fără a fi împedecată în folosirea și cultivarea limbei sale*, pĕtrunsă de simțĕmintele că aparține laolaltă, sĕ țină împreună în astfelŭ de concordiă, care în ḑile de lucrare mai pacĭnică ca și în timpuri seriòse dă totalității ca și singuraticului putere. Cultivațĭ acéstă concordiă și în tóte afacerile bisericescĭ, căcĭ prin acésta promovațĭ și propriulŭ interesŭ.

DIVERSE.

Colera în Italia. — Scirile despre colera din Italia suntŭ și acum triste. Epidemia a isbucnitŭ cu o violență teribilă in Cassino lângă Caserta. In prima ḑi au fostŭ 159 casurĭ. In Roma s'au numĕratŭ la 17 Septemvre 25 morțĭ de coleră. Epidemia bântue și împrejurimile Romei. — Tóte comunele de prin prejurulŭ Messinei suntŭ pline de fugarĭ din Messina, carĭ propagă astfelŭ pretutindenĭ germenii holerii. Suntŭ atinse de epidemiă 39 de comune. Panica e îngrozitóre. In multe localitățĭ fugarii suntŭ întêmpinațĭ cu împușcăturĭ, ca sĕ nu pótă intra in comună. Ultima scire din Messina dela 18 c. n. sună: 382 casurĭ cu 117 morțĭ. Se evaluiază, că in tótă Messina au rĕmasŭ numai 30,000 locuitorĭ din 80,000 câțĭ avea înainte.

Revoltă în Londra. — In séra de 19 Septemvre n. a fostŭ unŭ felŭ de revoluțiă în miniatură, în timpŭ de unŭ ceasŭ, in cunoscuta piață de sportŭ Lilie Bridge; s'a distrusŭ totă piața, s'a pusŭ focŭ edificielorŭ și s'au rănitŭ mai mulțĭ agențĭ polițienescĭ. La 5 ore era sĕ fiă o întrecere între doi alergătorĭ de profesiă; se adunaseră ca la 5000 spectatorĭ și se făcuseră marĭ rĕmășagurĭ la numĕroșĭ bookmakerĭ. Nesosindŭ la timpŭ alergătorii publiculŭ pierdu răbdarea, apoi auḑindŭ că nicĭ nu se va ține întrecerea și că întrecĕtorii și bookmakerii au dispărutŭ cu banii adunațĭ, mulțimea se înfuria și începu sĕ dărîme localulŭ întregŭ și hipodromulŭ celŭ lungŭ de 10 acre. S'a pusŭ focŭ în trei locurĭ. La începutŭ poliția n'a pututŭ face nimicŭ; mai târḑiu sosiră cete de agențĭ polițienescĭ și pompierĭ, carĭ scăpară casele invecinate. Dér în timpŭ de unŭ ceasŭ plebea a fostŭ stăpână pe situațiă, ca în Parisŭ în timpulŭ terorismului.

Unŭ tablou interesantŭ. — In prelatură la Benedictbeuren află unŭ pictorŭ o stampă vechiă, fórte originală, pe care suntŭ desemnate următorele persóne și cu următorele subscrierĭ provĕḑutŭ: *Papa:* Eu vĕ guvernezŭ pe toțĭ. — *Funcționarulŭ*: Eu vĕ punŭ la regulă pe toțĭ. — *Mediculŭ:* Eu vĕ curezŭ pe toțĭ. — *Călugĕrulŭ:* Eu mĕ rogŭ pentru voi toțĭ. — *Țĕranulŭ:* Eu vĕ nutrescŭ pe toțĭ. — *Berarulŭ:* Eu vĕ recreezŭ pe toțĭ. — *Violonistulŭ:* Eu vĕ inveselescŭ pe toțĭ. — *Féta:* Eu vĕ seducŭ pe toțĭ. — *Draculŭ:* Eu vĕ ducŭ pe toțĭ!

Nascere fecundă. — Femeia Maranda I. Macri din com. Delenĭ, jud. Fălciu, în ḑiua de 28 Augustŭ 1887 a născutŭ trei copii, din carĭ doi de secsulŭ masculinŭ și unulŭ femeninŭ; copii trăescŭ, ér mama lorŭ a începutŭ a se însănĕtoși. — In ḑiua de 29 Augustŭ espiratŭ, femeia Ioana Stancu Pepenelŭ din com. Aproḑĭ, pl. Negoeștĭ, jud. Ilfovŭ, a născutŭ 3 copii: 2 fete și unŭ băiatŭ, din carĭ o fată a muritŭ, er ceilalțĭ doi suntŭ sănĕtoșĭ, împreună cu mama lorŭ.

O regină în mănăstire. — Foile englese aducŭ scirea surprinḑĕtóre, că regina Suediei a declaratŭ intr'o scrisóre către regina Victoria, că are de gândŭ sĕ se retragă intr'o mănăstire până la finele vieței sale. Se asigură, că nisce suferințe fisice insuportabile au făcutŭ pe regina sĕ ia acea resoluțiă. Operațiunea, la care s'a supusŭ, n'a reușitŭ de locŭ și regina mai póte trăi încă multŭ, fără speranță de a scăpa de durerĭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

mutaseră încă de timpuriu aicĭ numeróse colonii. Creștinarea și romanisarea progresau aicĭ cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ începu ca religiunea creștină sĕ devină religiunea domnitóre. Dunărea era frontiera între *Romania* creștină și între teritoriulŭ barbarŭ (Barbaricum) inimicŭ creștinătății.

Aicĭ in secululŭ alŭ X-lea ne apare unŭ nou nume de poporŭ „Vlachi“ (Blachi) și care însemna Romanĭ, séu elementulŭ romanŭ ce mai rĕmăsese in peninsula balcanică. Acestŭ nume de poporŭ s'a născutŭ probabilŭ între Slavĭ. Și Slavii desemnau prin numele acesta pe fiă-care „Romanŭ“ orĭ locuia în peninsula balcanică, orĭ în Italia.

Vlachii locuiau mai cu sémă pe muntele Hemŭ, de asemenea și in Tesalia și in Macedonia. Ei suntŭ păstorĭ migrătorĭ, der locuescŭ și in sate in „cătune“ și unŭ numĕrŭ mare făcea servicii in armata bisantină.

In timpurile aceste Pecinegii făceau adeseorĭ incursiunĭ din țera românéscă de astăḑĭ în teritoriulŭ dincolo de Dunăre și conducĕtorii séu călăuzele lorŭ erau Vlachii, carĭ cunosceau mai bine pasurile munțilorŭ (Hemŭ). Prin contactulŭ acesta se întêmplă, că trecură dincóce de Dunăre nu numai Bulgarĭ, dér și Românĭ, fiindŭ că aicĭ era terenŭ mai multŭ, nu numai pentru agricultură, der și pentru păstorire. Incă pe la anulŭ 1164 aflămŭ Românĭ prin Galiția și póte că unii dintre ei trecuseră încă mai inainte în Moldova.

Românii, carĭ trecură în țéra românéscă de astăḑĭ și în Transilvania, aduseră cu dênșii nu numai limba lorŭ națională, ci aduseră și limba bisericéscă slavonă.

După cum amŭ vĕḑutŭ mai înainte, istoriografia română află în Transilvania încă înainte de venirea Ungurilorŭ nu numai unŭ elementŭ românescŭ stabilitŭ, dér încă unŭ elementŭ românŭ întemeiătorŭ de state. Insĕ acéstă concepțiune istorică se contraḑice prin faptele positive istorice.

Deosebirea între imigrațiunea Ungurilorŭ și între imigrațiunea Românilorŭ în părțile acestea consistă în aceea, că Ungurii ca o națiune belicosă întocmai ca Goții, ca Hunii, ca Avarii și Bulgarii își făcură locŭ aicĭ cu sgomotŭ mare și presența lorŭ fu temută și in părțile cele mai depărtate ale Europei. Din contră Românii se traseră în partea de nordŭ a Dunărei, chiămațĭ și nechiămațĭ, fără sgomotŭ, familiă cu familiă orĭ în grupe mai micĭ, și se estinseră nu numai în țera Pecinegilorŭ (în România de astăḑĭ), dér și in Transilvania, in Galiția, până în Rusia.

După părerea lui Bălcescu, Românii în secululŭ X și XI intemeiară diferite state mai micĭ și carĭ în secululŭ alŭ XIII-lea și alŭ XIV-lea se contopiră în două state independente: in Țéra românéscă și în Moldova. Bălcescu întocmai ca toțĭ istoricii românĭ légă directŭ evenimentele mai nouĕ cu evenimentele romane întêmplate înainte de o miiă și o sută de anĭ, dênsulŭ scie, că imperiulŭ dacicŭ cuprindea întregŭ teritoriulŭ Transilvaniei de astăḑĭ, teritoriulŭ Ungariei dintre Tisa, Murĕșŭ și Dunăre și în fine Țéra românéscă și Moldova. Și acestŭ regatŭ mare alu lui Decebalŭ ilŭ cucerise Traianŭ pentru Românii de astăḑĭ...

Barbarii, ce e dreptŭ, au nimicitŭ cucerirea Romanilorŭ, însĕ teritoriulŭ Daciei rĕmase și de aci înainte pe charta Europei. Evenimentele ce urmară apoi au sfâșiatŭ teritoriulŭ acesta în mai multe părțĭ însĕ în spiritulŭ fiă-cărui Românŭ a trăitŭ neștérsă tradițiunea, că părțile acestea au formatŭ odată unŭ totŭ, a trăitŭ dorința de a-le uni érășĭ. Ce e dreptŭ, Bălcescu nu ne spune, décă tradițiunea și dorința acésta s'au născutŭ cumva în secululŭ alŭ X-lea și alŭ XI-lea la Românii din peninsula balcanică, séu póte s'a manifestatŭ pentru prima dată atuncĭ când poporulŭ Vlachilorŭ (din peninsula balcanică) scóse afară din bisericele sale limba și literatura romană și introduse limba slovenă în viéța sa bisericéscă.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 15
Rentă de hârtiă 5%	87.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 -
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 50
Bonurĭ rurale ungare	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 20
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. –
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 20
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 25
Renta de hârtiă austriacă	81 25
Renta de arg. austr.	82 55
Renta de aurŭ austr.	112 45
Losurile din 1860	136.25
Acţiunile băncel austro-ungare	882 —
Act. băncel de creditŭ ung.	285.75
Act. băncel de creditŭ austr.	282.50
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9 95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61 55
Londra 10 Livres sterlinge	125 95

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 8 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	91 1/2	92 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/4	95 3/4
» convert. (6%)	89 3/4	90 1/4
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104 3/4	105 1/2
» „ „ (5%)	89 1/2	90 1/4
» » urban (7%)	103 1/4	103 3/4
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	87 1/2
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	14. 1/4
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 23 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.68	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111. 1/2
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 406—1887.

Concursŭ.

Devenindŭ vacante următórele stipendii şi anume:

A. 1. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Marinovicĭ,“ pentru studenţĭ de gimnasiu.

2. Unŭ stipendiu de 40 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Radu M. Rîureanu,“ pentru studenţĭ la gimnasiu.

3. Unŭ stipendiu de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „E. D. Başota,“ pentru gimnasiştĭ, cu preferinţa celorŭ din munţii apusenĭ séu din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.

Mai departe fiindŭ vacantŭ:

B. 4. Unŭ ajutorŭ de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Tofaleanŭ,“ pentru tinerĭ descendenţĭ din vre-o familiă de ale fostei comune „Tofalău,“ carĭ ar voi sĕ înveţe vre-o meseriă óre-care.

Prin acéstă se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta *comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română în Sibiiu, până la* **20 Octomvre st. n. 1887.**

Cererile întrate mai târdiu nu se vorŭ considera.

Aspiranţii la vre-unulŭ din stipendiele amintite sub A. 1—3 au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de pe semestrulŭ II. alŭ anului scol. premergĕtorŭ.

c) Atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetéză scóla de presentŭ.

d) Atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Suplicanţii la ajutorulŭ amintitŭ sub B. 4. au se presente următórele documente:

a) Atestatŭ de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de celŭ puţinŭ 4 clase elementare.

c) Contractulŭ încheiatŭ cu maestrulŭ conformŭ §. 61 alŭ legei industriale (Art. leg. XVII. 1884) în originalŭ séu în copiă legalisată, şi o adeverinţă dela maestru despre succesulŭ, cu care lucră.

d) Atestatŭ de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverinţă dela părinţĭ séu tutorĭ, că suntŭ decişĭ a lăsa pe fii séu pupilii lorŭ la învĕţătură până se vorŭ perfecţiona pe deplinŭ.

Din şedinţa comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română, ţinută în Sibiiu la 9 Septemvre 1887.

Iacobŭ Bologa, v.-preş. **Dr. I. Crişanŭ,** secretarŭ II. 2—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea diarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
„ şése lunĭ . . . . 6 fl. —
„ unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ . . . . 10 francĭ
„ şése lunĭ . . . . 20 „
„ unŭ anŭ . . . . 40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.‘,

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rîşnovŭ-Zĕrnesci-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Săcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rîşnovŭ-Zĕrnesci-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Săcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.